

Teemu Paarlahti

Betlehemin tähtipölyä

Joululehtijuttuja ja niiden
johdannaisia 1988-2016

BETLEHEMIN TÄHTIPÖLYÄ

Teemu Paarlahti

BETLEHEMIN TÄHTIPÖLYÄ

Joululehtijuttuja ja niiden johdannaisia

1988-2016

© Teemu Paarlahti 2016

ISBN 9789523394148

Kustantaja: Books On Demand GmbH, Helsinki, Suomi

Valmistaja: Books On Demand GmbH, Norderstedt, Saksa

”JOULULEHTIKÖ VANHENTUNUT MUOTO?”

Otsikon sanat on lainattu *Mäntän Joulun* 1997 – lehden pääkirjoituksesta. Ne on kirjoittanut **Pekka Sairanen**, joka toimi tuolloin muutaman vuoden tauon jälkeen henkiin herätetyn lehden päätoimittajana. Kustantajana toimi nyt Mänttä-Seuran sijasta Lions Club Mänttä. Ilahdukseksi sain Pekalta kutsun toimituskunnan jäseneksi. Minun ja Pekan lisäksi siihen kuuluivat **Viljo Hokkanen** ja **Tapio Leppämäki**. Mieleepäni on jäänyt hyvä tekemisen meininki. Lehden kuvituksesta vastasi pääosin **Tomi Aho**, sittemmin kuvaamisen ammattilaiseksi edennyt tekijä. Tuona vuonna taitoimme julkaisua *KMV-lehdessä* toimittaja **Kyllikki Ala-Lehtimäki-Jääskeläisen** johdolla. Valmista tuli ajallaan.

Olin mukana myös seuraavat kahdeksan vuotta, kolmasti päätoimittajana. Vuosien 1998, 1999 ja 2001 *Mäntän Joulut* ovat minun kipparioimiani. Vuonna 2001 Lions Club Mänttä siirsi vastuun lehdestä Lions Club Mänttä/Esterille. *Mäntän Joulun* painatuskulut pystyttiin kattamaan paikallisten yrittäjien tuella ja näin myyntitulot voitiin kanavoida hyväntekeväisyyteen. Vuonna 2006 lehti ei enää ilmestynyt.

Olin mukana *Mäntän Jouluissa* intensiivisesti, lukuun ottamatta vuotta 2005, jolloin panokseni oli yhden runon suuruinen. Lehti olikin edeltäjiään ohuempi... Kirjoitin itse, ideoin juttuja ja kuvitusta. Istuin kirjapainossa, kun lehteä taitettiin. Istuin ympäri kaupunkia. Monesti huomasin, että minun ei ollut helppo perustella työyhteisössäni,

miksi moisessa piti olla mukana. Uskoin silloin, että piti ja uskon vieläkin, että piti.

Syksyllä 2016 vietettiin Tampereen hiippakunnan synodaalikokousta ja siinä yhteydessä toteutettiin ”Urbaani pyhinvaellus”. Se tarkoitti, että osanottajat hajautuivat pienempiin ryhmiin jaettuna ympäri Tamperetta erilaisten yhteistyökumppanien luokse. Ideana ei ollut kirkon ”jalkautuminen” tai muu liperikallemanöverointi, vaan tarkoituksena oli lähteä tekemään yhdessä ihmisten kanssa jotakin merkityksellistä. Lopulta elämästä nousevaa teologiaa. Ei niinkään vaikuttamaan kuin vaikuttumaan. Toimiessani hiippakunnan puolesta Pirkkalaiskirjailijat ry:n kanssa toteutetun runopajan vetäjänä – itse pajatyöskentelyn johtivat kirjailijat **Risto Ahti, Kirsti Kuronen ja Tuija Välipakka**, joiden hyvässä ohjauksessa osaa ottaneet papit ja diakonit kirjoittivat upeita tekstejä – tunnistin pyhiinvaelluksessa joululehden tekemisestä tuttuja asioita. Vaikuttumista, yhdessä olemista ja tekemistä. Monta tärkeää hetkeä, joita en avaa tämän enempää enkä voisikaan. Kiitos siis kaikille, joiden kanssa vuosien mittaan lehtiä tehtiin. Erityisesti haluan tässä mainita Pekka Sairasen, **Juha Itkosen, Markku Viitalan, Eero Pirttijärven ja Tomi Ahon ja Hilikka Pirisen**. Nimeämättä jääneet eivät ole tässä lueteltuja vähäisempiä.

Vuoden 1998 *Mäntän Joulun* tekeminen on jäänyt erityisesti mieleeni. Lehden ollessa vielä kovasti tekijöissään puolisoni sairastui vakavasti. Suurin osa syksystä on jäänyt mieleeni jotenkin epätodellisena jaksona, varmasti siihenastisen elämäni vaikeimpina viikkoina. Mieleen levittäytyi huoli ja murhe. Sen alla piti huolehtia kolmesta alle kymmenvuotiaasta lapsesta, virkatyöstään ja itsestään. Sen lisäksi piti tehdä Mäntän Joulun. Yhdessä toisten kanssa, mutta päätoimittajan jakamattomalla vastuulla. Lehti tuli valmiiksi. Siinä sivussa opin jotakin siitä, mitä on todellinen ystävyys.

Mäntän Joulun lisäksi olen kirjoittanut ajan saatossa useita juttuja sekä Ruoveden että Vilppulan joululehtiin. Haluan tässä mainita Vilppulan Joulun osalta pitkäaikaisen yhteistyökumppanini, kotiseutuneuvos **Raija Auvisen**, joka on kannustanut minua kirjoittajana ehkä enemmän kuin on tiennytkään. Ruoveden suunnalta haluan mainita erikseen **Tapani Uusiniityn** ja **Veikko Önkin**, oivia kotiseutumiehiä kumpikin. Ilman Veikon erinomaista arkistointia ja viitseliäisyyttä pari tämän kirjan juttua olisi kaiken lisäksi jäänyt löytymättä.

Otsikon kysymys jää retoriseksi. Oma vastaukseni siihen on ilmeinen. Kun tätä kirjaa varten kahlailin läpi takavuosien joululehtiä, ne näyttäytyivät sen kaltaisina runsaudensarvina, ettei paremmasta väliä. Kotiseutuhistoriaa, ihmisten elämäntarinoita, runoja, merkittäviä valokuvia ja vaikka mitä. Vaikutuin mieleeni palautuvasta. Itselleni joululehdet ovat tarjonneet tärkeän kanavan saada kirjoittamaansa julki. Ja motiivi kirjoittaa, kun on ollut, mitä varten kirjoittaa.

Joskus 2000-luvun puolivälissä suunnittelimme Pitkänien sairaalan silloisen ylihoitajan **Mirja Kurosen** kanssa jouluaaton juhla jumalanpalvelusta. Mirja puki sanoiksi jotakin, joka oli olemassa myös omissa ajatuksissani, ja joka sopii soveltaen myös joululehtiin. Sairaalamailman konkari totesi vapaalla kädellä siteeraten näin: *”Maailmassa niin moni asia muuttuu. Jospa Pitkänien sairaalan joulukirkko olisi yksi, joka ei hirveästi muutu.”* Perinteinen, painettu joululehti ei koreudessaan ja ketteryudessaan vedä vertoja digiajan virityksille, mutta siitä huolimatta sillä on arvokas paikkansa juhlan vietossa.

Tähän kirjaan on koottu kirjoituksiani neljältä vuosikymmeneltä. *Joululehtijuttuja ja niiden johdannaisia*. Niiden kirjo ulottuu saarnasta

hulvattomaan tarinointiin, asiaproosasta runoihin. *Wikipedian* mukaan johdannainen on *rahoitusinstrumentti, jonka taloudellinen arvo perustuu jonkin toisen arvopaperin, indeksin, valuutan, hyödykkeen tai oikeuden arvoon*. Mitä termi tarkoittaa tämän kirjan yhteydessä – vastauksen siihen jätän valistuneen lukijan löydettäväksi.

Totean vielä, että tässä julkaisuissa mukana olevissa fiktiivisissä kertomuksissa ei kuvata todellisia henkilöitä. Minä en ole Nieminen, Virtanen ei ole kukaan tietty Virtanen ja niin edelleen. Tapaukset ovat kehittyneet omassa päässäni eikä niihin ole muilla tekijänoikeuksia. Sanon tämän ihan varmuuden vuoksi, kun jotain olen matkan varrella elämästä oppinut.

Mäntässä, joululehtiaikaan 2016

Teemu Paarlahti

SYYS

Taas on syksy
niin kuin siellä
minne synnyin ennen aikojani,
omenapuut raskaana
ja kuka tietää, mihin se johtaa.

Lehdet ovat täynnä
hyvää ja pahaa, sitä mukaa
kun vihreä karkaa
ja nurmikko käy öisin jäykäksi
käänän odotuksesta uuden sivun.

Taas on syksy
niin kuin siellä minne synnyin,
yksi kesä mennyt
Moskovan metrossa
Syvärillä
Kotiniemellä
piirtänyt oudolla kielellä
elämänmerkkinsä.

Teemu Paarlahti (s. 1963) on Tampereen seurakuntien sairaalapastori, kirjallinen puuhailija ja Taivaan Isän perhospää Mänttä-Vilppulan taidekaupungista.

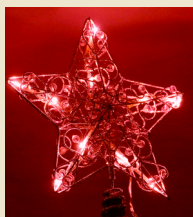
Immi Hellén -lastenrunokilpailun voitto 2009.

Tampereen aforismiyhdistyksen valtakunnallisen aforismikilpailun jaettu 1. sija 2016.

Yksi matkalaukku Ruovedellä.

Tämä kirja kokoaa yhteen tekijänsä jouluheittajia ja niiden johdannaisia vuosilta 1988-2016. Novellista runoon, saarnasta pakinaan. Paarlahden leveydeltä.

Ja kaiken yllä leijailee Betlehemin tähtipölyä.

"Talven keskelle tulee kesä ja riehakoi
niin kuin olisi suonut kirahvillisen viiniä."

BoDTM
BOOKS on DEMAND

www.bod.fi